

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

Biró Pál
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termétek szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Itt az ideje.

— Szept. 30.

(T.) Itt az ideje annak, hogy felebredjünk álmainkból! Ezen szavakat írta nemrég tiszteendő testvéreinek az ősz, nagytiszteletű kassai püspök. Aludtunk eddig, mély nyomasztó álmokba merülve. S míg mi önfeledten csüngtünk az andalító, mézes álomképeken, ime itt a tapasztalat, ellenségeink nem nyugodtak, gonosz és gaz utjukon rohannak tovább romboló céljaik felé. Már az álmódó is észre veszi, már az alvó álmát is zavarják.

Bár előbb tették volna ezt! De elszaporodtak, jobban mint fák a féreg. Tehát itt az ideje, eljött már régen, ébredjétek! . . .

A magyar papi karnak írta e sorokat a békés természetű egyházfejedelem. Mily nagy lehet a veszély, ha már a szelíd galamboknak ajka is harci riadóba tör ki! A tiszteendő karnak szól e buzdítás, de azért okuljatok belőle és alkalmazzátok mindenütt magyarok ti is, mind egy szál, felekezeti különbség nélkül. Hisz mindanyjunk szívéből beszél, ami érdekeink csüngnek atyai szívében.

„Jól tudom — írja Kassa püspöke, — hogy a papnak, főként a püspöknek, első sorban nem az ilyen-beszéd a feladata, sőt elvemnél fogva kerülöm is a napi politikába való beavatkozást, bár vannak esetek, amelyekben mint magyar főpapnak ez is kötelességem. Ilyen ez a mostani is, mert ki kellett már egyszer mondani az igazságot egyházi részről is. Először természetesen . . .

Mi lehetett az oka, hogy békés életmódját megváltoztatta? Mely ok kényszeríti, hogy elemedett ember léteire először kell ilyen eszközökhöz nyulnia? A nemzeti-ségi izgatás és a katolické Noviny! Kameleon módjára sok színbe öltözik ez a százkaru polyp, de mindegyike közül a legveszedelmesebb az, amely a vallás színét ölti magára. A tudatlan nép könnyen hajol a mézes beszédekre, de különösen azok hatolnak lelkébe, melyek a vallás mezébe burkolóvák. Ezek ellen kell tehát először küzdeni!

De ne csak a papok tanuljanak ebből, minden magyarnak ily papnak kell lenni és kell áldoznia a haza oltárán annyit, hogy tőle telhetőleg akadályozza meg a gonoszok undok aknamunkáját. Tegyük tehát, hisz már oly rég eljött ennek az ideje. Értsük meg végre az ősz püspök apostoli szavait: Tempus est iam nos de sommo surgere! . . .

Mindezek felélesztésére pedig

az adott alkalmat, hogy éppen e vármegyét felőlelő egyházi kerület szomszédjában is visszhangra talált. Kassa hazafias püspökének mihamar akadt hazafias követője. Ivánkovics János rozsnyói püspök átértette a mély szavakat s annak szellemében tett is. Itt közöljük nemes szívéből jövő rendeletét, nem szorul az kommentárra:

„Elrendelem ezennel, hogy a főhatóságom alatt álló összes iskolákban a tanítás már a II-ik osztálytól kezdve kizárólag magyar nyelven történjék, a gyermekek a templomban magyarul énekeljenek, az iskolában magyar hazafias dalokat tanuljanak, az ismételő iskolások szintén magyar nyelven oktattassanak, s általában a lelkész és tanító vállvetett munkával arra törekedjenek, hogy a magyar nyelv sikeres oktatása terén mind nagyobb eredményeket birjanak úgy az iskolában, mint az iskola falain kívül felmutatni. Az egyházkerületi tanfelügyelő kötelessége leszen e rendeletemet szigorúan ellenőrizni . . .”

Magyarok istene, ha sziveden viseled még nyomorgó hazánk sorsát, ilyen főpapokat addj a nemzetiség lakta vidékekre s a hazámentve lesz! . . .

október 1.

Rutén szövetség. A Budapesti Hirlap tegnapi száma nemzeti érdekből rendkívül fontos és bennünket zemplénmegyeiket is közelről érintő dolgokat közöl:

Lembergben kétezernégyszáz müvelt lengyel-rutén gyűl össze, hogy tanácskozzék népe siralmas helyzetéről és megállapítsa a pusztulásnak indult lengyel-ruténiség fölvirágztatásának módját. Hivatalos a gyűlésre a nagykoru értelmiség, az egyetemi hallgatóság, sőt a középiskolák két felső osztálya is. Meg akarják alapítani az öreg és zsenge koru lengyel-rutének a rutén szövetséget. A mozgalmat vezető ötven tagu szervező bizottság azonban tullepte Gácsorszag határait, mert a magyarországi rutén-séghez is intézett meghívót. A mi kárpátalji jó rusznyák népünkhöz semmi közük a galiciainknak. Ami hegyvidéki népünk ott a Kárpát alján nem is mondja ruténnek magát, hanem rusznyáknak vagy ruszinnak. A mi rusznyák népünk a honfoglalás óta jobban, rosszban hiven osztozik a magyarral, soha tőle el nem pártolt, szövetséget nem keresett az ország határára kívül és hűségesküjét egy évezred alatt vérevel pecsételte meg. A magyar állam a mi hegyvidéki magyar rusznyákjainkkal már éreztetni azt az anyagi segítséget és kulturát, melyről Lembergben még csak most fognak tanácskozni az öreg és a gimnázista lengyel-ruténok. A meghívók megérkeztek Magyarországra; nem hiszszük, hogy akad olyan hazánkfia, a ki résztvesz a nagygyűlésen, de ha mégis akad, az ezzel a tüntetéssel vétkezik magyar hazája

és saját népfaja ellen, mert hálátlan a gondos haza iránt és ilyen színben igyekszik feltüntetni fajabelieket is.

A vármegyei pénztárak államosítása A jövő évi január 1-től fogva a vármegyei pénztárak államosításával azok személyzetét az állami adópénztárakhoz osztják be és így a pénztári tisztviselők járandóságait czentul nem a megyétől, hanem az államtól fogják megkapni. Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter körlevelében értesítette is a törvényhatóságokat, hogy a vármegyei pénztár személyzetének fizetését a jövő évtől kezdve már nem kell előirányozniok, mert e részben az állami költségvetés már intézkedik. A költség-többlet azonban kiegyenlítést nyer, mert az összeget, melyet az állami költségvetésben e címen előirányoznak, levonják abból a dotációból, melylyel az állam a vármegyék költségeihez hozzájárul.

Kérvények. A képviselőházban az elmúlt nyár folyamán sok kérvény érkezett, összesen 143. E kérvények a következőképen oszlanak meg. A nemzetiségi törvény módosítását kéri 5 törvényhatóság, a kóbor-cigányok megrendszabályozását 9, a tanítói nyugdíjjárulék eltörlését 12, a pancsovai választókerület kettéosztását 4, a megyei tisztviselők fizetésjavítását 5, az árva-pénztárak kezeléséről szóló törvény módosítását 6, a hivatalnokok vasárnapi munkaszünetét 6, Kosuth Lajos érdemeinek törvénybe iktatását 23, az önálló vámtérület felállítását 10, a harmadéves katonák nyári szabadságolását 4, az adóvégre-hajtásnak a nyári évnegyedekben való szünetelését 18 és végül az elemi csapatok által okozott károk miatt adótörlesztést kér 11 vármegyei és városi törvényhatóság.

A Zemplénvármegyei Kazinczy Kör.

— okt. 1.

Lapunk legutóbbi számában ir-tunk annak a rendkívüli lelkes hangulatu közgyűlésnek lefolyásáról, mely a Zemplénvármegyei Kazinczy Kör fényes jövőjébe vetett hitünket és reményünket immár örömteljes tudattá erősítette, jegecesítette át.

Most a Zemplénvármegyei Kazinczy Kör tisztikarának s a szakválasztmányok tagjainak névsorát közöljük. Egészen természetes, hogy csak az azok sorából lehetett választani, akik az alakuló közgyűlés napjáig a kör rendes tagjaiul*) már beléptek és az esetleges megválasztás elől — többnyire nagy elfoglaltságukra hivatkozva — önként előre ki nem tértek.

Másrészt a névsor összeállításánál arra is figyelni kellett, hogy lehetőleg Sátoraljaújhegyben bent lakó tagok legyenek beválasztva, lévén így mégis könnyebb a havonként tervezett választmányi üléseket megtartani. E két körülmény lehető figyelembe tartása sok gondot adott az alapítóknak a névsor összeállításánál; amely különben is — tekintettel a már is nagy számban jelentkező új tagokra — megfelelően kiegészülni fog.

A megválasztottak névsora a következő:

*) Az alapszabályok értelmében családi- és vidéki tagok nem választathók. Szerk.

Elnök: gróf Hadik Béla, **főtthkar:** dr. Ferenczy Elek, **titkár:** Dókus László, **pénztárnok:** Kinessey Péter, **háznagy:** Képes Gyula, **ügyész:** dr. Thuránszky Zoltán, **jegyző:** dr. Isépy Tihamér.

1. Igazgató-választmány: Beregszászy István, nt. Fejes István, Fornszeke Béla, Hönseh Dezső, ft. Katinszky Géza, dr. Kellner Soma, dr. Kossuth János, ft. Kovács Endre, gróf Mailáth József, Meczner Gyula id., ft. Miklóssy István, Molnár István, dr. Somossy András, Székely Elek, dr. Schön Vilmos, Staut József, dr. Rosenthal Sándor, Wieland Lajos, Widder Gyula.

2. Magyar irodalmi és történelmi szakválasztmány: elnök: Matolai Etele, előadó: Gál Lajos, tagok: id. Bajusz József, Dongó Gy. Géza, Dókus Gyula, Fejes István, Gyulay Károly, dr. Hám Sándor, Karsa Ferenc, dr. Szirmay István, Nagy Elza, Payzssoss Andor, Péter Mihály, dr. Székely Albert.

3. Képzőművészeti és műipari szakválasztmány: elnök: dr. Hornyay Béla, előadó: Ambrózy Ágoston, tagok: Ehlert Gyula, Grosse Gyula, Hönseh Dezső, Berzeviczy Béla, dr. Haas Bertalan, dr. Kovaliczky Elek, dr. Moskovics Vilmos, dr. Nyomarkay Ödön, Szentgyörgyi Vilmos, Spokovszky Károly.

4. Zenészet szakválasztmány: elnök: Dauseher Miklós, előadó: Háner János, tagok: dr. Isépy Tihamér, Gruschka Lajos, Szmik Gábor, Har-sányi Gyula, dr. Ligeti József, Csör-gheó István, Olchváry Dezső, Olch-váry Ernő, Polónyi Elemér, Szeretin Hugó, Vágó Gyula.

5. Színészet szakválasztmány: elnök: Dókus Gyula, előadó: Gnädig Lipót, tagok: Adriányi Béla, Fornszeke Béla, Staut József, Widder Gyula, dr. Hornyay Béla, Legeza István, dr. Grosz Dezső, Meczner Béla, ifj. Mecz-ner Gyula, Székely Elek, Vass József.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

A vármegye közgyűlése.

— Szept. 29-től okt. 1-ig. —

A f. évi szept. hó 29-én kezdődött, rövidnek gondolt vármegyei őszi rendes közgyűlés biz' három napos lett, amelyen elejétől végig Hadik Béla gróf főispánunk elnökolt nagy türelem-mel, csüggedetlen kitartással.

Nemcsak mint olyan, hogy t. i. teljes három napig tartott ez a törvényhatósági közgyűlés, marad emlékezetes a vármegye 1902. esztendei évkönyvében; hanem emlékeztetre méltó marad azért is, hogy a vármegye székvárosa, Sátoraljaújhegy képviselő-testületének valóban nemes eszelekedetére, t. i. a városi tisztviselők segéd- és kezelőszemélyzete fizetéseinek a korigényekhez illendő rendezését tárgyzó határozatára ez a vármegyei közgyűlés adott szankeit. A vármegyei közgyűlés eme szentesítő határozatának erkölcsi nagy erejét fokozza az a körülmény, hogy még azok a bizottsági tagok is, kik a fizetésrendezésnek egy, vagy más okból, midőn a közgyűlési tárgyalás ama kérdésénél, bele menjen-e a vármegye közönsége Sátoraljaújhegy rend. tan. város szóban levő határozatának részletes tárgyalásába, igen — vagy nem: kisebbségben maradtak, ők is

leszereltek és a kérdés érdemi tárgyalásába ők is belebocsátottak, sőt indítványokat tettek a javaslat egyik-másik pontjánál, hogy a tervezett összeg még feljebb emeltessék, mint javasoltatott.

De az a „vezérvármegyéhez méltó” tárgy a közgyűlésnek már az október hó elsei napirendjén foglalkoztatta, és pedig valóságos parlamenti nekiheveléssel teljes négy óra hosszan át foglalkoztatta a „pro et contra” álláspontokra helyezkedett szónokokat.

Hogy tehát a dolgok időrendi egymásutánját kövessük, még vissza kell menni az első és második napi közgyűlés ösmertetésére.

(Új fősztolgabírok és szolgabírok.)

Lapunk keddi számában közöltük már, hogy a sztrópkai járás *Malonyay* Tamás, a szinnai pedig *Fischer* Lajos báró újonnan választott fősztolgabírákban kaptak új járás-atyákat, kiknek nemes egyéni becsvágyához méltán fűznek bizodalmat vármegye és járások egyaránt. A dolog historikumáért feljegyezzük még itten, hogy *Malonyay* Tamás szolgabíróra beadott 205 szavazat, *Bajusz* József árvászeki jegyző- és tb. ülnökre pedig 114 szavazat, így tehát 91 szónyi, szinte abszolút többség juttatta a legfiatalabb szolgabíró, *Malonyay* Tamást, a díszes fősztolgabírói székbe. — *Fischer* Lajos báró tb. fősztolgabírója, kinek háta mögött nehéz szolgálati körülményektől kipróbált érdemes mult volt a szószóló, közfelkiáltással lett a szinnai járás fősztolgabírája. A két legifjabb szolgabíró, *Durcsinszky* Gyula és *Benesik* Béla, kiket szintén közfelkiáltással választottak meg.

(Vármegyei pótdadók.)

Mind eme választások előtt pedig megszavazott a közgyűlés 1903-ra 1%-os közművelődési, ugyszintén 1/4 %-os pótdadót is, mely a vármegye háztartásának lesz megyei pótvadalmazása, hogy abból a véderőtörvényhez kiadott Utasítás 111. §-a értelmében a járási központi sorozási költségekből reá eső szükségesséket fedezhesse.

(Napirend.)

A szept. 29-iki közgyűlés napirendje ezekkel kimerítetté, mint-hogy a főispán az nap délutánra a járások fősztolgabíráival a gazdasági munkás- és eseléd-segélypénztár ügyében tartott értekezletet, a közgyűlés folytatása szept. 30-ára napotlatott el.

(Vármegyei szabad rendelkezési alap.)

Szeptember hó 30-án délelőtt 9 órakor a közgyűlés folytatván, a „szabad rendelkezési alap” felügyelő bizottságába, melynek elnöke az alispán, vagy helyettese, beválasztottak tagokul a főispán ajánlatára: *Fejes* István, *Katinszky* Géza, *Kossuth* János dr., *Meczner* Béla, *Rosenthal* Sándor dr. és *Staut* József bizottsági tagok. A közig. letétek évi kamatainak felerészéből és a vármegyei központi szegényalap évi kamatjöveldelmének 30%-jéből képződő eme szabad rendelkezési alap arra fog szolgálni, hogy abból segedelem nyujtasék a magukat arra érdemesített, vagy nyomorban sanyilódó folyamodóknak.

(Az alispán időszaki jelentéséből.)

A közigazgatásnak az ez évi májusi közgyűlésétől számított menetéről szóló alispáni jelentésből felemlítjük, hogy az alispán a sztrópkai járásnak nyugalomba vonult fősztolgabíráját, *Bárczy* Benedeket, a nagymihályi vármegyei közkörház gondnokává nevezte ki. — Az idej aratást módfelett megnehezítette a példátlanul hosszú időre terjedő szárazság (vagy 7—8 hét óta tartó szárazság után csak mára viradva volt eső! — szerk.) Gyümölestermés tekintetében az idej nyár nálunk a legkedvezőtlenebbnek nevezhető. — Az inséges munkálatok folyamatban vannak a sztrópkai járás területén. — Amerikába kivándorolt a vármegyéből 1236 egyén, visszajött 742.

(Költségeloirányzatok, számadások.)

A közzemlére kitéve volt 1903.

évi közigazgatási és gyámhatósági, ugyszintén a közuti 1903. és 1904. évi költségeloirányzatok ellen észrevételek be nem adatván, jóváhagyattak az állandó választmányának ide vonatkozó javaslatai értelmében; ugyszintén jóváhagyott a közuti pénztárnak 1899. és 1900. évi, nemkülönb a községi jegyzőalapnak 1901. évi számadása is.

(Jegyzői nyugdíj-szabályrendelet.)

A községi és körgjegyzők nyugdíj-intézetét, mely célszerűtlennek bizonyult szabályrendeleteknek alapján már-már válságos helyzetbe süllyedt, új alapszabálylyal szilárd bázisra fektették. Ez az új szabályrendelet az eddig voltakhoz mérve igen nevezetes változásokkal bír. Hogy csak a legfőbbeket említsük: az egységes alapszám, mely után minden nyugdíjaztatását ezután kérő jegyző nyugdíjban részesítettik, 1600 korona összeg lesz, a nyugdíjintézet részesei (jegyzők, aljegyzők, segédjegyzők) ezután tényleg élvezett évi fizetéseknek 5%-jét fogják a nyugdíj-alapba beszolgáltatni, — minden község évente és állandóan 80 korona járulékot fog évi költségvetésébe felvenni és a nyugdíj-alapba befizetni. Ennek folytán az alapnak vármegyei pótdadóból kilátásba helyezett támogatására szükség nem lesz. — Az alapra felügyelő választmányban a vármegyei képviselőket két taggal több lesz, mint a jegyzők képviselőite. — A módosított szab. rendelet a vármegye „Hivatalos Lap”-jában fog meghirdettni.

(Állampénztár és vármegyei pénztár.)

Lapunk t. olvasói régebbi hiradunkból tudják már, hogy az 1903. évi jan. hó 1-ével egyesítendő állami és vármegyei pénztár elhelyezése dolgában a pénzügyminiszter reflektál a vármegyei pénztár mostani hivatalos helyiségeire s erről a vármegyét nemcsak leirattal értesítette, de kiküldöttjével személyesen is rekognoszkálta azokat a helyiségeket, ha alkalmasak és a célnak megfelelően átalakíthatók-e? A pénzügyminiszter kiküldötte egy taláta az állapotokat, hogy igen is alkalmasak. — Amde a vármegye közönsége úgy taláta, hogy ezeket az egyesítés következtében felszabaduló hivatali helyiségeket az állannak át nem engedheti, mert reki magának is szüksége van azokra, hogy a városba kihelyezett hivatalait a székházba visszazállásolhassa. Tehát a vármegye nem adja. Ha a miniszter meg követelni fogja? Mi lesz akkor? Nagy penna-háborúra lehet kilátásunk. — Fején taláta a szeged Molnár István volt főispán bizottsági tag, midőn ismételt felszólalásában mondotta: „Lökjenek ki bennünket székházunkból — akkor még visszajövünk; de ha önként átadjuk — soha!”

(A törvényszéki palota ügye.)

Ez a tengeri kigyó, az ujhelyi törvényszéki palota építésügye, mely végéremehetetlen és mint a tengeri kigyó csak nagy lustán mozdul egyet, hogy egyik helyről a másikra eltolódjék, ismét kísértett. Azt mondta a miniszter leiratában, hogy rágondolja magát az építetésre, ha a vármegye a mostani épületeket 200,000 koronáért magához váltja. (Már régebben, mint tudjuk, a t. vármegye 60,000 K.-t ígért — tehát az eladó és vevő fél messzebb van egymástól, mint Makó Jeruzsálemtől.) A vármegye most kijelentette, hogy a vételre nem reflektál. Azonkívül elhatározta, hogy feliratot intéz a miniszterelnökhöz és szépen megkéri, hogy mint belügyminiszter taposson már egyszer alaposan ennek a tengeri kigyónak a fejére, mely már itt a vármegyében vérig sért minden gondolkozni tudó embert.

(Pozsony vármegye átírata.)

A nemzetiségi ügyben módosítandó 1868. XLIV. t. c. és a nemzetiségi igazgatás ellen hozandó törvény felől Pozsonyvármegye hazafias közönsége az országgyűlés Képviselőházához feliratot intézett s annak hasonló szellemben történendő pártolá-

sára vármegyénk közönségét is felszólította. — A magyar nemzeti politika jól felfogott érdekében parlamenti színvonalon állott beszédeket hallottunk újra Zemplénvármegye ősi székházának falai közt ebben a „per eminentiam” alkotmányjogi rendelkezésben, hogy t. i. a törvénynek ez az alapvető elve: „Magyarország összes honpolgárai politikai tekintetben egy nemzetet képeznek, az oszthatatlan egységes magyar nemzetet” törvény rendelkezéssel hogyan viendő át az érvényesülésnek országutjára. Zemplénvármegye mai közgyűlésében radikálisabb eszközöz nyult, mint az eszközöket kereső Pozsonyvármegye. Nevezetesen abbéli meggyőződésének adott kifejezést, hogy a nemzetiségi törvény a magyar „Corpus Juris”-ból, mint olyan törvény, amelyre szükség nem volt és szükség nincs is — mert a „suprema lex”, mindnyájunknak kell hogy a sziveinkbe legyen beírva s pedig úgy, mint a költő mondja, hogy t. i.

Minden ember legyen ember és magyar, Kit e föld hord és egével betakar.

kitépassék és mindenkorra eltöröltessék. A vármegye törvényhatósága a „pozsonyi átírat” pártolásával ugyan, de ily szellemben fog feliratot intézni e tárgyban az országgyűlés Képviselőházához.

(Az ujhelyi vármegyei új közkörház.)

Az új közkörház építését tárgyzó részletes tervek elfogadtatván, most már jóváhagyás alá felterjesztette a közgyűlés a belügyminiszterhez, kérvén, miként azokat „igen sürgösen” s még oly időben juttassa vissza a vármegyéhez, hogy versenytárgyalás után az új közkörház épületesoportjainak alapfalazatai ez év folytán lerakhatók legyenek. Addig is, hogy az építés céljára szolgáló 740,000 K. összeg gyümöleszetlenül ne heverjen, gondoskodott az ujhelyi pénztárvezetőkben már előre kikötött feltételek alatt történendő kamatoztatásáról a közgyűlés.

(Népkönyvtárak)

Ladmócz és a vármegyéből még több község népkönyvtárak létesítéséért folyamodván, folyamodásaikat a közgyűlés pártfogásába vette és úgy terjesztette fel a földmívelésügyi kir. miniszterhez.

*

Ezzel a napirend esteli 7 órakor kimerítetté, a közgyűlés folytatása okt. hó 1-ére áttétett.

Erről majd jövő számunkban.

(Szolgabírák beosztása. Gróf *Hadik* Béla főispán e hó 2-án kelt és az alispánhoz küldött átíratában tudatta, hogy *Durcsinszky* Gyula szolgabíró, *Benesik* Béla szolgabíró, *Gálszecsre*, *Somossy* Sándor szolgabíró, *Szinnáról* Homonnára, *Bernáth* Béla szolgabíró, *Szerencséről* Varannóra, végre *Bajusz* Zoltán dr. közig. gy.-t Sátoraljaujhelyből Király-Helmecze osztotta be és helyezte át a közzszolgálat érdekében.

(Képviselőtestületi ülés. Székely

Elek polgármester a képviselőtestületi tagokhoz a következő meghívót küldte szét: Meghívó. Van szerencsém a képviselőtestületi tag urat 1902 évi október hó 3-án délután 2 és 1/2 órakor a városháza közgyűlési termében tartandó rendes képviselőtestületi ülésre meghívni. Sátoraljaujhely 1902 évi szeptember hó 30-án. Hazafitui üdvözléssel: *Székely* Elek polgármester. Tárgy sorozat: 1. 1902 évre szóló pótköltségvetés tárgyalása. 2. Tinka Károly kértész segély kérvénye. 3. Hlavathy Kálmán állatorvos kérvénye nyugdíj illetményének visszaütalása iránt. 4. Bérkocsi iparról alkotott szabályrendelet módosítása tárgyában polgármesteri előterjesztés. 5. Honvédlaktanyai istálló felépítése tárgyában tanácsi előterjesztés. 6. Schvarcz Markusz napidíjas segély kérvénye. 7. Chevra Kadisa izr. temetkezési egylet kérvénye oszlop fák adományozása iránt. 8. Szegénygyermekeket felruházó izr. népkönyvha egylet kérvénye segélyezés iránt. 9. Ta-

nácsi határozat Réz Gyulának a tapasztó földre tett ajánlata tárgyában. 10. Egyébb a közgyűlés napjág beérkezendő ügyek.

HIREK.

Felkérjük t. előfizetőinket és mindazokat, kik az előfizetéssel hátrálékban vannak, hogy úgy a hátrálékos összegeket, valamint az új előfizetést beküldeni méltóztassanak.

A kiadóhivata!

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter *Kosák* Bélát a helybeli kir. pénzügyigazgatóságához fogalmazó-gyakornokká nevezte ki.

— **Igazságügyi kinevezés.** A király *Kádár* Lajos bártfai járásbírói albirót a sztrópkói járásbíróhoz kir. járásbíróvá kinevezte.

— **Leleplezési ünnepély.** Erdőbénye város hazafias közönsége e hó 12-én fogja megtartani impozánsnak ígérkező Kossuth-szobor leleplezési ünnepélyét, melyre a szoborbizottság a következő meghívót küldötte székely: Meghívó. Erdőbénye város közönsége 1902. évi október hó 12-én Kossuth-szobor leleplezési ünnepélyt tart, melyre az érdeklődő hazafias közönséget tisztelettel meghívja a szoborbizottság. Az ünnepély befejeztével közebed. (Egy teríték 2 kor. 40 fillér.) Aki a közebeden részt óhajtanak venni, e szándékukat jelentsék be dr. Asztalos Kálmán közs. orvosnál okt. hó 9-ig. Este 7 órától táncmulatság. (Belépti díj tetszés szerint.) Tiszta jövedelem a „Kossuth-szoboralap” javára fordítatik. A vendégeket a reggeli 6 órási személy és a reggeli 8 órási gyorsvonatnál kocsik várják a lizska-tolesvai állomáson.

— **Póru! járt éjjeli lovag.** Tegnapelőtt éjjel 11 óra tájban, amikor a mi messze világító izzólámpáink buscut mondának a mécsként pislogó izzólámpáknak, egy szerelmes ifju fordult be a Rákóczy-utca egyik szögletén a Jókai-utca. Hóna alatt egy hosszú zenélő szerszámot szorongatva, gyors léptekkel haladt egy földszintes házikó elébe, melynek békés lakói zavartalanul aludtak és álmodoztak szebb jövőről. Mikor a szerelmes ifju az éjjeli mulatság hatása alatt kissé beszszelt állapotban a ház elé ért, elég nesztelenül meghuzódott egy befüggönyözött ablak mellett, amelynek közelében, odabent a szobában, puha párnák között szendergett a kis szőke bakfis. Hóna alól csakhamar előkerült a fuvola és a következő pillanatban megszólalt a fívó-hangszer andalító szép hangja: „Lennél csak rózsabimbó...” Es mialatt a fuvola szólt, a közeli szomszédok ablakai lassan-lassan megnyitlák s rajtuk kíváncsi női és férfi fejek hajoltak ki. Mindenki, akit az ifju álmából fölébresztett, tudni vélte, kinek szólnak az éj esendjében a mélabús fuvola-hangok. Mialatt a kíváncsi szemek tekintete az ifjura tapadt, addig ismét kinyitott egy ablak, amely alatt a szerelmes ifju a szőke leánynak vélt fuvolázni. Alig táruktak szét az ablak szárnyai, a következő pillanatban egy vén anyóka úgy nyakonöntötte az ablaknyitásnak előbb még örvendező szerelmes ifjut, hogy a fiatal ember nyomban kiabrándult szerelméből. Amint volt, nedvesen — a szomszédok vissza nem fojtható élénk kacaja közben — futásnak eredt, első zavarában és ijedtében maga után hagyva a fuvola tokját. — Másnap tudódott ki, hogy a fiatal ember pityókos fejjel eltévesztette a házat és nem a szőke leányka lakása előtt, hanem a Jókai-utca egyik hasonló kinézésű háza előtt állapodott meg, ahol nem az a bizonyos „rózsabimbó”, de egy vén anyóka lakik, aki az álmát megzavaró fuvola hangjaira anynyira kijött a sodrából, hogy az alkalmatlankodó éjjeli lovagot — leöntötte. — Ezek után föltehető, hogy a kuruc anyókának ezertül senki sem fog alkalmatlankodni éjjeli zenével.

— **A városi szünügyi és építészeti bizottság** a városháza közgyűlési termében 1902. évi október hó 3-án délután 5 órakor ülést tart a következő tárgysorozattal: A színházi nézőtér átalakítása és az öltözők folyosóinak fűtése tárgyában tett szünügyi bizottsági előterjesztés tárgyalása.

— **Tűz volt** e hó 1-én a gyártelepen túl fekvő, ugynevezett Alsófelete-dűlőben. Özv. **Simkó Józsefné** árpa-asztaga gyúlt meg, amitől a közelben levő szalma és lóhere, mely **Vojtkó József** tulajdonát képezi, tüzet fogott és nagy lánggal égett. A tüzet észrevették az őrtoronyban s a tűzoltók **Friss Heiman** parancsnoksága alatt késedelem nélkül ki is vonultak a helyszínére, ahol a tüzet csakhamar lokalizálták. Megállapították, hogy a tüzet egy **Novák Béla** nevű kis fiú könnyelmű játéka okozta, aki gyufával játszott a kazlak körül. A kár mintegy 4-500 korona.

— **Elemi iskolák bezáratása.** A vármegye alispánja újabban elrendelte, hogy Sátoraljaujhelyben, az uralgó vöhenyjárvány miatt, az összes elemi iskolák *okt. 1-étől 15-ig* továbbra is bezárva maradjanak.

— **Zongoraoktatás.** **Udvardi Szaniszló** helybeli zongora-tanító ajánlja magát a t. szülők becses figyelmébe. Kezdő tanítványoknak saját lakásában (dr. Szepessi-féle ház) 3 forintért nyújt alapos oktatást, haladóknak pedig egyezség szerint.

— **Szilági és Diskant** miskolci gépgyáros cég borsajtóinak hirdetésére felhívjuk t. olvasóink figyelmét. Kiemelendő különösen a cég által feltatált és készített „Kincsem” és „Hegyalja” borsajtók a melyeknél a régi világ fából készített prése genialisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtó felső része acél, alsó része faszervezet. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színét, ízét, zamátját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. A cég izléses árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

TANÜGY.

— **Tanügyi kinevezés.** A vallás-és közokt. miniszter **Ladomérszky Jolán** okl. tanítónőt a n.-mihályi áll. elemi iskolához tanítónővé nevezte ki.

Az erkölcsi nevelésről általában.

(Felolvastattott az 1902. évi május hó 28-án Olasz-Lisztkán tartott tanítói köri gyűlésen.)

Ha azon irányeszméket, melyek hazai közmívelődési politikánkat a népek és nemzetek rohamos haladásának közepette átlengik és oly cél és okszerűen vezetik, általános körvonalaiiban és tárgyilagosan vizsgáljuk; azon tapasztalatra jutunk, hogy azt minden bizonynyal magyar nemzeti karakterén kívül, az állam anyagi és erkölcsi jólétét előmozdító kihatásában, egyfelől a magyar nemzet individuális természetével összhangban álló gazdasági irányzat, másfelől pedig azon morál filozófiai, tudatos szempont vezérli, mely legegyszerűbb, alakjában azon általános ismeretes, s a történelem etikája és pszichológiája által igazolt mondásban határozódik, hogy: „Minden ország támasza és talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megvész: Róma ledől, s rabigába görnyed.”

Az ifjúsági egyesületek szervezésének elrendelése, az ifjúsági irodalom rekonstruálása stb. élenken igazolják azt, hogy az erkölcsnevelési szempont a kulturpolitika keretében határozott helyet foglal el és erőteljesen kíván érvényesülni.

Tanítói egyesületünk munkálkodási irányzatának, mint véredényeknek, a szívvel, az általános kulturpolitikával szerves összeköttetés és összhangban szükség lenni; nem lesz

azért érdektelen e jelen alkalommal — habár nagy általánosságban is — az erkölcsnevelés kérdésével foglalkozni.

Hogy a legújabb kor pozitív irányzatával, az exakt tudományok vívmányaival — melyek pedig gyakorlati becsüknél fogva a megélhetés feltételeivel egyenes összeköttetésben vannak, s így a szociális természetű bajokat orvosolni a legtermészeteszerűbben hivatvák, tehát a társadalmi, erkölcsi élet kialakulására is jótékonyan hatnak — a vallás-erkölcsi élet fejlődése lépést nem tartott; az kétségtelen igazság. Tény továbbá, hogy az államtudományok azon sokat jelentő tanítása, mely azt hirdeti, hogy: „Minden embernek van sajátos életélelja, melynek elérésére erkölcsileg kötelezve, tehát jogositva van, — a közfelfogás és közgyakorlatban nem ritkán merő önzéssé fajul, mely a politikai pártusák heves tüzeiben inkább romboló, mint építőleg hat vissza a közerkölcsiségre, s a magas politikai irányeszmék, elvek és ideák kultusza helyett minden objektivitást háttérbe szorító szóharcra, s gyakran az aranyiszta jellemet is meggyanusító bravourrá fajul el. Tény aztán, hogy a közmívelődés hiánya, hézagossága és fogyatékosága miatt, általánosságban szólva: tevéleges politikai joggyakorlásról szó sem lehet, mely szomorú tünet szintén a közerkölcsiség terhére irandó fel.

Más távlatból szemlélve aztán korunkat, tény, hogy egyik-másik egyén utvesztőbe téved a különböző irányú böleseleti rendszer és világnézet tömkelegében, s némelyik az epikurizmus érzéket izgató tanától elbódítva: sikasztásra adja magát, s erkölcsileg aláhanyatlík, elzülilik. A tanítási rendszerben a már-már Európaszerte érezhető erkölcsi anarchia orvoslásául az erkölcsannak iskolai önálló tanításával kívánunk segíteni az általános körtüneten. Ezt teszik p. o. Franciaországban.

Szomorú valóság azonban, hogy az iskola benső szellemére, az ott megszerzhető egészséges erkölcs világnézet kialakulására a családi nevelés fogyatékosága, ferdesége és lazasága nem hathat jótékony irányában; sőt maga az iskola áll a családi nevelés sorvasztó pressiója alatt.

Ebből azonban távolról sem szabad azon következtetést felállítanunk, hogy; mert az iskola a maga egészében nem tudja idealizálni a családi és társadalmi életet tehát mondjon le eszményi törekvéseiről; sőt inkább azt, hogy férfias energiával, s lankadatlan akaraterővel küzdjön ama szép és magasatos ideáért melyek a családi és társadalmi élet erkölcsi vérkeringését üdév és tisztává hivatvák frissíteni.

Az iskolai nevelés és oktatásnak tehát bátran szembe kell szállni a társadalmi káros tünetekkel; látni való tehát, hogy az erkölcsi nevelés erőteljesebb felkarolása, s az iskolai életben való intenzívebb fejlesztése, az egyes tantárgyaknál kifejtendő erkölcsi elvek — maximák — felállítása, célunk elérése érdekében, fő-fő fontosságu tényezők a tanító kezében. S ha aztán majdan az általános nevelés és oktatásügy a szó, kedély és jellem fokozatos fejlesztése által oly akaraterős és erkölcsi tekintetben hajlíthatlan egyedeket ad át a társadalmi élet nagy forgatagának, hogy ezek az élet anyagi gondolkodása s pusztán az érzékiségek hódoló törpe lényekké, drága salizmánként őrizvén meg a kor sivár önzésével szemben is az iskola legbecsesebb ajándékát: az erkölcsi erőt és érzést; akkor bizonyára közelébb jutunk a nevelés végelelja: a *lelkes társaság* eszméjének megvalósításához, közelebb azon eszményi, s mindnyájunk által óhajtván általános állapothoz, mely szerint a jog, méltányosság, jóakarát és tőkély magasztos elvei szerint épül fel a köztársadalom, melylyel aztán ikertestvérként fog összeolvadni a *közboldogság*, mely végéül csakis a jól alkalmazott nevelés legfőbb viv-

mányával közelíthető meg, mert egyesek, s az egész emberiségnek az erkölcsi eszmék szerinti viszonybalépését és kölesönös érintkezését, csakis a minden érdeken felülemelkedő erkölcsi elvek és eszmék diadalán felépült általános világnézet biztosíthatja. A szó igaz értelmében — eltekintve az egyén szubjektumától, s az itt-ott kétségen kívül mutatkozó szociális nyomortól — egyéni és főkép: közboldogtalanságról nem is beszélhetünk, hanem inkább: az *erkölcsi eszméknek legfeljebb csak tudatunkban élő, de társadalmi érintkezési viszonyainkban éppenséggel nem alkalmazott hiányossága, fogyatékosága, sőt nem ritkán tapasztalt vereségéről.*

Röviden vázolván tanítási rendszerünknek az erkölcsi eszmék alapjára való fektetését, vezessük le azon törvény, mely körül az erkölcsi nevelés kérdése, mint valamely sarkpont körül mozog, vagy melylyel legalább összeköttetésbe hozható.

Igen gyakran ugy az anyagi, mint az erkölcsi világnézetben egymással rokonságban lévő törvényt fedezünk fel. Ime az ugynevezett egység böleszeti törvénye. Hogy az anyagi világban a nagyobb térfogatu és tömegű test a hozzá viszonyított kisebbre bizonyos törvényeknek alapuló vonzást gyakorol, azt a természet nyitott könyve lapjai eléggé igazolják. Hány számtalan égi test gravitál a nap, mint sok bolygóra nézve egyedüli kényúr felé! S tekintünk a leghatalmasabb testeket s a lábainkkal taposott porzemeket: a tömegek és molekulák vonzását itt és ott egyaránt feltaláljuk. Tény, hogy a világegyetemben mindenütt jelen van egy törvény: az *egymáshoz való vonzódás, az alkalmazkodás törvénye.* Ezen alkalmazkodási törvény nem lényegtelen szerepet játszik az erkölcsi világnézetben sem. Az éghajlati, földtani, növénytenyészeleti, államformai, kormányzati, vallási és egyéb földrajzi viszonyok, illetőleg állampolitikai és társadalmi intézmények, a tér- és időbeli művészetek, az ipari, kereskedelmi és gazdasági viszonyok és alakulatok karaktere mind-mind reányomták alakító és formáló bélyegöket, az egyének, a társadalom, a népek és nemzetek gondolkodásmódja, szokása és erkölcsi jellemére, mely hatások és visszahatások kétségen kívül az okozat metafizikai törvényén, a kölesönhatási viszonylaton nyugszanak. Az iskolai és erkölcsi nevelés lélektani processzusában, szintén az ok és okozat törvényén, azon hatások és visszahatásokon nyugszik és épül fel, melyek egy oldalról a tanító módszere, egyénisége, világnézete és erkölcsi jelleméből sugárzanak ki; más oldalról pedig az ezekre reagáló növendékek egyéniségéből, öröklött testi és lelki dispositiói szerint, a szeretet, rokonszeny és bennső érdekek közbejöttével, származnak. — Innen van a különböző tárgyas és alanyias természetű tantárgyaknak elhatározó befolyása a növendék, mint a különmemű hatásokkal szemben passív magartatásu, s a szuggestió törvényének álvett egyén intellektualitása és erkölcsi jellemének kialakulására. — S mi más törvény nyilatkozik itt, mint az alkalmazkodás törvénye!?

Ezen fentebbi deduktív természetű okoskodásunk után, említsük fel még a népiszkolai tantárgyakat is annyiban, amennyiben azok az erkölcsi nevelés kérdésével összeköttetésbe hozhatók. Ugy a népiszkolai, mint általán az egész oktatási szervezeten átvonuló tantárgyak általában két irányzatot, illetőleg világnézetet képviselnek u. m. a humán és reálirányzatot, illetőleg világnézetet.

Hogy azonban ezen tantárgyak hatása szerint, a tanító, mint vezérlő szellem közbejöttével, s a növendékek individuális lelki természetét szintén tekintetbe véve, mily módon alakul a növendékek erkölcsi jelleme; azt világsítuk meg az alábbi okoskodásunk által.

Némely tantárgy p. o. a számtan tárgyas természetű lévén, nem enged

rést a szubjektív természetű magyarázgatásnak, s éppen ebből kifolyólag akármely individuum által is egyenlő erkölcsnevelési sikerrel tanítható, habár az ismeretnyújtást illetőleg nem is mindig azonos eredménnyel. S emez okoskodás általában a reál-tantárgyakra kisebb-nagyobb mérvben áll. Más, különösen pedig a humán természetű tantárgy, közelebbre a történelem főkép erkölcsi tartalmu és vonatkozásu lévén, könnyen alkalmat adhat arra, hogy tudvalévő etikai irányzatától az aktív és passzív egyén (nevelő és növendék) sajátlagos lelki természetete szerint eltereltessek s így a növendékek fejlődő etikai itélkezési készségét és alakuló jellemét mintegy viszonylagosítsa, illetőleg: kétes értékűvé tegye. Herbart méltán emeli ki ugyan a történelmet benne aethetikai becsülnél fogva; de annak tanítása mig egyfelől a legaldásosabb lehet a benne megnyilatkozó legmagasb erkölcsi elv szemlélete, továbbá a nemzeti szellem és a hazafias érzés ápolásánál fogva, másfelől tagadhatatlanul bő alkalmat ad a bees- és hirtvágy léha áhitozására. Sőt soknemű vonatkozásánál fogva a ravaszság és eselszövési hajlamot is fejlesztheti, amennyiben az eszmetársítás lélektani törvénye alapján, könnyen vezetheti a nevelendő alanyt holmi, a gyermeki életben gyakran előfordulni szokott kisebb-nagyobb foku vétség elkövetésére, illetőleg alkalomszerűleg furfangos fellépésre és ravasz taktikára. Sőt gondolataink szárait tovább fűzve, elmondhatjuk, hogy a történet nagyban fejleszt a politikázó hajlamot is — fajunk e tipikus vonását — s mint ilyen tantárgy, mig egyoldalról ismét nagyra becsüendő, mert élő-halott nemzet az, melynek szellemi és erkölcsi világából az egészséges irányu s józan gondolkodásu politikai érzék hiányzik; másfelől aszerint, amint azt a vele foglalkozó egyén sziv- és észvilágában egyénisége, vagy céljaihoz képest asszimilálta, erkölcsi és társadalmi tekintetéből sok nemtelen tett és eslekedetnek lehet kaulauza, élesztő kovásza s utmatója. S ez főleg az oknyomozó történetre áll, mely számtalan vonatkozásánál fogva valóban kétélű fegyver a még ki nem forrott jellemekre, tehát a jó és rosszra egyaránt fogékony ifjúságra nézve. Valóban ideje volna már az iskolai történet írást hadtörténeti jellege helyett: *művelődéstörténeti alapra* fektetni.

Ezekben kívántam ez alkalommal az erkölcsnevelés kérdéséről az igen tisztelt tanítói gyűlés előtt nyilatkozni. Vajha rokonszenvet keltené e távlat, melyből e gyakorlati kérdést vizsgáltam!

(Legénye.)

Sikolya Antal.

KÖZGAZDASÁG.

* **Szarvasmarha és esikódijazás Homonnán.** A Zemplénmegyei Gazdasági Egyesület a m. kir. földmívelésügyi miniszter támogatása mellett ez évi október hó 6-án szarvasmarha és esikó díjazást rendez *Homonnán*. Díjazva a kis gazdák saját nevelésű marhai és esikói lesznek, mig a közép- és nagybirtokosokéi az egyesület által adományozott oklevelekkel tüntetnek ki. Felhívjuk ez uton is meggyenk gazdaközönségét, hogy állataikkal minél számosabban vegyenek részt az állatkiállításon, mert 59 kisebb, nagyobb, jobbara tekintélyes díjat helyez a gazdasági egyesület kilátásba szarvasmarhai és esikóik után.

A SZERKESZTŐSEG ÜZENETE.

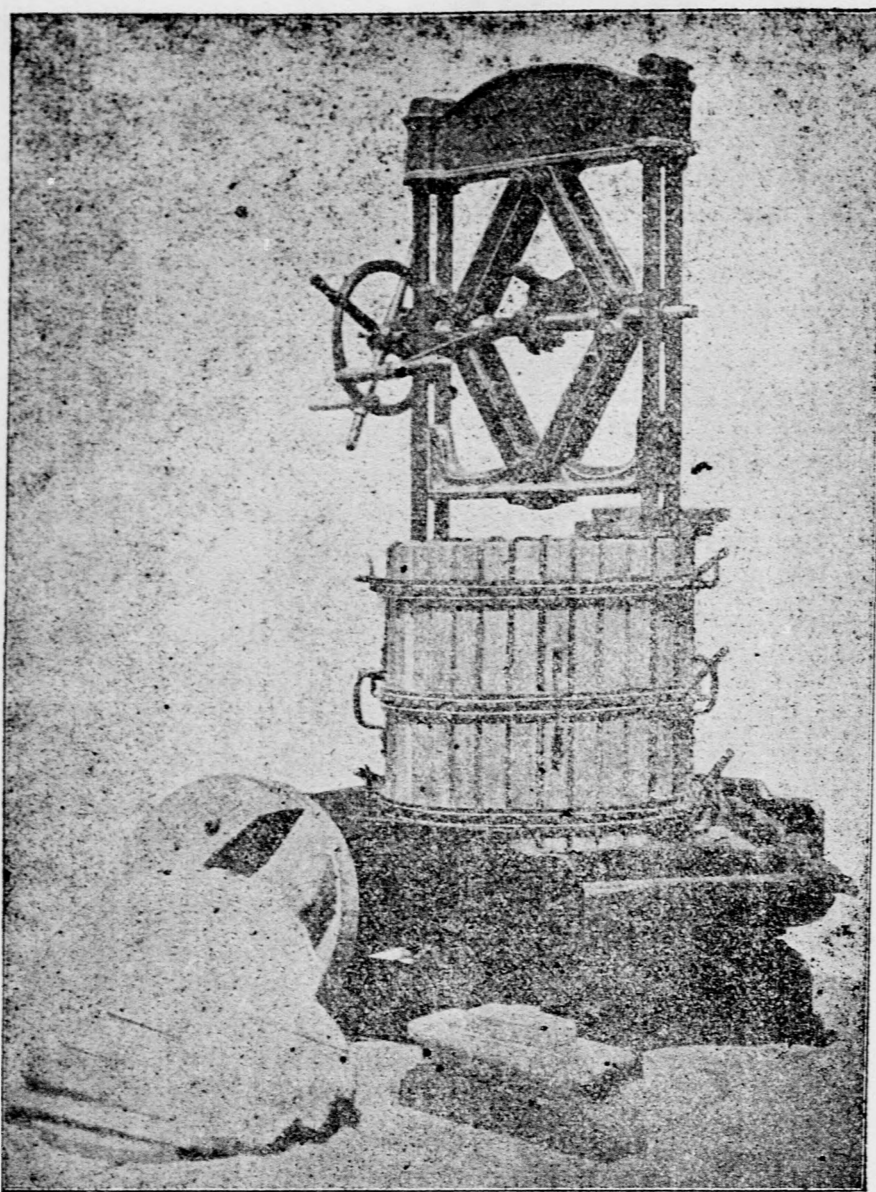
T. M. Nagyvárad. Nagyon szívesen vesszük közreműködését, de az ajánlott módokat az idő szerint el nem fogadhatjuk.

Dr. M. S. Bpest. Tessék ez ügyben dr. Kállay József úrhoz, nagymihályi kollégánkhoz fordulni, ő e tekintetben a legpontosabb felvilágosítást nyújthatja.

S. József. Szerencs. Mint magánügy, a „Nyitár”-be tartozik, ha ott közlését kívánja, tessék a kiadóhivatalhoz fordulni.

Kiadó tulajdonos: **Ehler Gyula,**

1901. Temesvár I-ső díj: díszoklevél.

1902. évi borkiállítás: első díj.

Számos első díjnyertes.

BORSAJTÓK,

„Kincsem“, „Hegyalja“, „Könyök szerkezetű“, „Mabille“ és „Aczel-orsós“ a Tokaj-Hegyalja legkedveltebb borsajtók. Főelőnye: hogy a must sehol sem érintkezik vasrészekkel. Egyszerű kezelhetőség! Oriási értékfejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szőlőzúzók és bogozók!

Árjegyzék ingyen!

SZILÁGYI és DISKANT gépgyára Miskolczen.

Nőtlen urasági inas

kerestetik újévre, esetleg már október 15-ére, falura nagyobb házhoz. Bizonyítványok kéretnek. Czím a kiadóhivatalban.

Vadgesztenyét

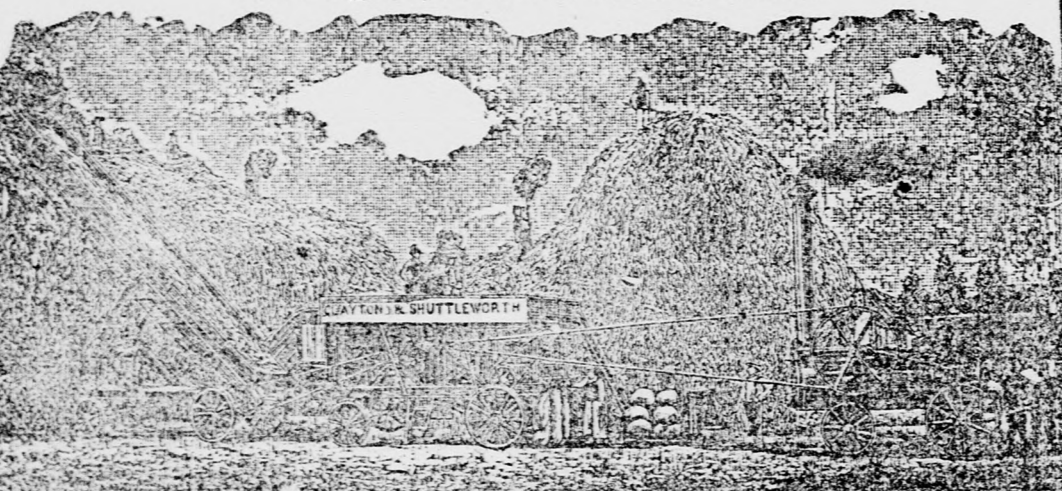
minden mennyiségben vásárol

Ungár Adolf Kassa.

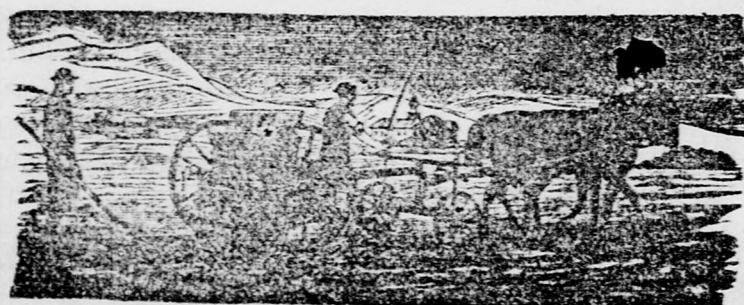
Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2, egész 12 lóerőig, szalmakaszalók, továbbá Jargány-cséplőgépek, léghőre-csészlők, tisztító-rosták, konkolozók, kaszálok- és aratógépek, szénnyújtók, boronák.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasútkék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kérésre ingyen és bérmentesen küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ

(300 HOLDAS SZŐLŐTELEPE, csemege és asztali szőlő, továbbá sajáttermésű must és bor eladási helye) CZEGLÉDEN.

SZŐLŐT

Piros és fehér sasza fajokban minőség szerint 16 krtól 18 krig. Muskatály fajokban 20 krtól 22 krig. Kiváló asztali fajokban (ezuttal Oportó, Ezerjő, szilváni, Veltelini, Mézes fehér későbbben pedig Kadarka, Kövidinka, „Orás fehér“, Siankamenka stb. fajokból) 11 krtól 13 krig, kilónként csomagolva és a czeplédi posta vagy vasutállomásig bérmentesen szállítva. Az 5 kilós ládáért 12, az 5 kilós fedeles kosárért 15, a 10-15 kilós fedeles és fedél nélküli kosárért pedig 25-30 krajczár külön lesz számítva. Többet összeállva a vasuton való szállítás sokkal olcsóbb, mert 100 kilónként távolság szerint, gyorsárúként, 1-2 forint. Tehát 1 kiló igen finom válogatott asztali szőlő ott helyben csak 12-14 krajczárba kerül, mert a kosarakat és s láda szétszedett deszkáját 1-2 krajczár darabonkénti kopás díj levonása mellett, bérmentes küldéssel vissza fogadom.

Később mustot és ujbort is küldhetek 14-16 forinttól felfelé. Némi előleg beküldését kérem; a kiegészítő összeg utánvétetik.

STARK MÁTYÁS

Sátoralja-Ujhelyben.

A butorok be- és kirakásáért kezességet vállalok.

Vasuton való költöztetésnél a butorköcsi használata díjmentes.

Gyógy- és csemege szőlő

5 klgr. nagyszemű édes 3 k. 50 f.
5 " csemege körte 3 k. — f.
5 " Ananas Dinye 3 k. — f.
bérmentve utánvét mellett.

100 klgr. görög dinye 24 k. — f.
a helybeli állomáshoz szállítva.

Nagyobb vételnél külön ajánlatot teszek

Sárkány József,
Gyöngyösön.

Minden külföldinél jobb és olcsóbbak

a „Debreczeni Vasöntőde és Géplakatoság“

arany éremmel kitüntetett ék-szerkezetű, erőattételes

Borsajtói,

melyeknél nagyobb erőfejtés már csak viszonyossal lehetséges.

Eladás egyedül a gyártelepen: Debreczen, Hadházi-utczában. (Erdeklődőknek fényképfelvétel küldetik.)

Egy teljesen új angol szerkezetű fekete

reform-zongora

továbbá egy jó karban lévő Kucsera és egy Bösendorfer-féle zongora olesó árban eladó Udvardi Szaniszlónál Sátoralja-Ujhely [Dr. Szepessi-féle házban,]

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

közegészségileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvénytörvényi mintavédelem alatt áll.

E balsam belsőleg és külsőleg használ. Ez: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek, minden kóros állapotban, enyhíti a hurutot, megszünteti a köpetet, véget vet a fájdalmas köhögésnek s gyógyítja a legrégibb bajokból is. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a váltólázot. 4. Meglepően gyógyítja a máj, a gyomor s a bélbetegségeket, különösen a gyomor, szélgyöcsöt. 5. Szelíden mozdítja elő a székelést s a vértisztulást, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatot tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájróhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűffogést, a száznak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbáncz, kiütés, varak, megfagyott s megégett tagokra, rüh ellen, megszünteti a fefájást, zugást, szagatást, köszvény, fül-fájdalmat stb. Vigyazzunk tehát a zöld védjegyre amely itt fent látható.

A hol balsamom nincs raktáron, onnan rendeljék meg közvetlenül nálam s címezze: An die Schutzengel-Apotheke des

A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Az utánzástól legjobban megóv a gyárbeli megrendelés eredeti cartonos üvegekben, melyek Ausztria-Magyarország minden postaállomásra bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 koronáért. Bosznia és Herzegovina részére 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 kor. 50 fillérért küldetnek meg. Kevesebb mint 12 kis vagy 6 dupla üveg nem küldetik. — Sztéküldés előre fizetés, vagy az összeg utánvétele mellett történik.

Miért szenved ön?

Holott biztos reményt nyújtanak önnek a leg-avultabb seb gyógyítására is és csaknem mindig a legfájdalmasabb és veszedelmes műtetet, sőt amputációt is kikerülheti a

Thierry A. gyógyszerész valódi

Százlevelűrózsa-kenőcs

alkalmazásával, mely a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak enyhítésében utólérhetetlen. Valódi százlevelűrózsa-kenőcsöt alkalmaznak: a betegágyas nők fájós mellére, a tej lefolyás szorulásánál, a mellkeményedésénél, az orbáncznál s mindenféle régi bajnál, tátongó láb-sebeknél, a sós csuszánál, dagadt lábknál sőt a csontszunál is; továbbá vágott-, szurási-, lövés- és zúzott sebeknél; idegen testeknek, mint üveg és faszálka, homok, seret, tövis stb. kihúzására; minden kelés, kinövés, pokolvar és új képződéseknél, sőt még a ráknál; az új- és körömméregnél, hólyagoknál, sebesült lábknál, mindenféle égésbenél, megfagyott tagoknál, a hosszú fekvés által feltört bőrnél, nyakdaganatnál, vérkeleknél és fülfolyásoknál stb.

A szállítás kizárólag az összeg előre küldése vagy utánvételezése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással, beleértve a postai csomagolás díját 3 kor. 50 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Mindenki óvakodjék a hatáskülső hamisításoktól és jó arra ügyelni, hogy ha a tégelybe be van-e égetve a „Thierry Adolf Limitet angyalgógy-szerének Pregrada“ védjegye.